

88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Фединця, 14
тел: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

14 Fedyntsy Street, Uzhgorod, Zakarpattya Regional, 88000 Ukraine
phone: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

Р І Ш Е Н Н Я

09 жовтня 2024 року

м. Ужгород

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (КДКА) Закарпатської області в особі дисциплінарної палати (надалі – Дисциплінарна палата) у складі: голови Дисциплінарної палати Гончарова В.В., заступника голови Дисциплінарної палати Зеленька С.П., секретаря Дисциплінарної палати Бухтоярової О.В., членів Дисциплінарної палати: Бабича В.В., Кучеренка В.О., Петюшки Р.В., Сочки І.І., Чорби П.П., розглянувши у відкритому засіданні в приміщенні КДКА Закарпатської області дисциплінарну справу стосовно адвоката Ц., –

ВСТАНОВИЛА:

24 червня 2024 року до КДКА Закарпатської області надійшла скарга громадянки Кошель Ніни Іванівни від 15.06.2024, у якій наводяться відомості щодо вчинення адвокатом Ц. дисциплінарного проступку.

За результатами перевірки відомостей, наведених у цій скарзі, рішенням КДКА Закарпатської області від 31.07.2024 стосовно адвоката Ц. порушено дисциплінарну справу

Заслухавши Сочку І.І., який доповів матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата встановила наступне.

Згідно з даними Єдиного реєстру адвокатів України адвокат Ц. здійснює адвокатську діяльність на підставі відповідного свідоцтва №_____, виданого _____ відповідно до рішення Ради адвокатів Закарпатської області від _____ №_____.

У скарзі Кошель Н.І. зазначається, що на розгляді Берегівського районного суду Закарпатської області (надалі – Берегівський районний суд) перебуває кримінальна справа №297/263/21 за обвинуваченням громадянина Ш. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.286 КК України. У цій справі скаржниця є потерпілою, а захист обвинуваченого Ш. здійснює адвокат Ц.

Даний адвокат, будучи належним чином повідомлений про час та місце розгляду вказаної кримінальної справи, не з'явився в судові засідання, які призначалися на 02.12.2022, 09.03.2023, 01.06.2023, 08.08.2023, 29.09.2023, 03.11.2023, 15.12.2023, 02.02.2024, 23.02.2024, 26.03.2024, 16.04.2024, 10.05.2024 та 04.06.2024. При цьому, не надав суду жодних доказів поважності причин неприбуття у вказані судові засідання.

Скаржниця вважає, що така поведінка адвоката Ц. є порушенням вимоги ст.ст.7, 11-1, 42, 44 Правил адвокатської етики, у зв'язку з чим ініціює питання про притягнення даного адвоката до дисциплінарної відповідальності із застосуванням до нього стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю.

До скарги додані, серед іншого, копії ухвали Берегівського районного суду Закарпатської області від 03.11.2023 про залучення для захисту обвинуваченого Ш. адвоката Західного регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги та лист-відповіді цього суду від 13.11.2023, від 23.04.2024 і від 14.05.2024 про явку в судові засідання учасників кримінальної справи №297/263/21.

29 червня 2024 року Дисциплінарною палатою на адресу робочого місця адвоката Ц., зазначену в ЄРАУ (_____), рекомендованим поштовим відправленням з штрихкодним ідентифікатором №8800601885587 надсилалося письмове повідомлення про надходження зазначеної скарги Кошель Н.І.

У цьому повідомленні також містилася пропозиція надати пояснення з приводу порушених у даній скарзі питань та копії відповідних документів на підтвердження поважності причин неможливості участі адвоката Ц. у перелічених в цій скарзі судових засіданнях.

Згідно з даними пошукової системи офіційного веб-сайту АТ «Укрпошта» таке рекомендоване відправлення вручене члену сім'ї адресат 02 липня 2024 року.

Однак адвокат Ц. не надав Дисциплінарній палаті жодних пояснень і документів.

За таких обставин та відповідно до ст.26 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30.08.14 №120, з наступними змінами (надалі – Положення №120), вважається, що адвокатка Ц. належним чином повідомлений про наявність дисциплінарного провадження з перевірки відомостей щодо його неналежної поведінки, наведених у скарзі Кошель Н.І.

28 серпня 2024 року адвокат Ц. і скаржниця Кошель Н.І., будучи завчасно і належним чином повідомленні про розгляд дисциплінарної справи, у засідання Дисциплінарної палати не з'явилися і причини цього не повідомили.

Однак цього ж дня адвокат Ц. електронною поштою надіслав заяву про зупинення розгляду дисциплінарної справи стосовно нього у зв'язку з його перебуванням за кордоном.

Протокольним рішенням Дисциплінарної палати від 28.08.2024 така заява адвоката Ц. задоволена, розгляд дисциплінарної справи було зупинено до наступного засідання Дисциплінарної палати.

17 вересня 2024 року скаржниця Кошель Н.І., будучи завчасно і належним чином повідомленні про розгляд дисциплінарної справи, у засідання Дисциплінарної палати не з'явилася і причини цього не повідомила.

Натомість, присутній у цьому засіданні Дисциплінарної палати адвокат Ц. повідомив, що восени 2023 року виїхав за кордон, де планував перебувати 3-4 місяці, але сталося так, що прийшлося затриматися на більший строк. На підтвердження свого перебування за кордоном надав Дисциплінарній палаті копію свого паспорту для виїзду за кордон з відповідними відмітками. Вказав, що за таких обставин не міг повідомити суд про неможливість своєї участі у судових засіданнях з розгляду кримінальної справи №297/263/21. Разом з тим зазначив, що суд не повідомляв його при призначення судових засідань у даній кримінальній справі, а більшість таких засідань відкладалися по причині неявки інших учасників.

З урахуванням таких пояснень адвоката Ц., протокольним рішенням Дисциплінарної палати від 17.09.2024 розгляд дисциплінарної справи було зупинено до наступного засідання Дисциплінарної палати у зв'язку з необхідністю отримання додаткової інформації.

09 жовтня 2024 року адвокат Ц. і скаржниця Кошель Н.І., будучи завчасно і належним чином повідомленні про розгляд дисциплінарної справи, у засідання Дисциплінарної палати не з'явилися і причини цього не повідомили.

Проте, адвокат Ц. електронною поштою надіслав письмові пояснення від 30.09.2024, у яких повторно зазначив, що його неявки в судові засідання у кримінальній справі №297/263/21 зумовлена перебування тривалий час за кордоном та неотриманням від суду повідомлень про призначення судових засідань у цій справі.

Згідно з ч.2 ст.40 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» неявка адвоката чи особи, яка ініціювала питання дисциплінарної відповідальності адвоката, на засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин за умови наявності доказів завчасного повідомлення зазначених осіб про місце, день і час засідання не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи.

Аналогічні приписи містяться і у ст.46 Положення №120.

З урахуванням таких норм законодавства та завчасного і належного повідомлення адвоката Ц. та скаржниці Кошель Н.І. про дату, час і місце розгляду даної дисциплінарної справи Дисциплінарна палата не вбачає перешкод для її розгляду за відсутності цих осіб.

Дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата приходить до наступних висновків.

За приписами ст.47 КПК України захисник зобов'язаний використовувати засоби захисту, передбачені цим Кодексом та іншими законами України, з метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та перебувати для участі у виконанні процесуальних дій за участю підозрюваного, обвинуваченого. У разі неможливості прибути в призначений строк захисник зобов'язаний завчасно повідомити про таку неможливість та її причини слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд.

Згідно з ч.1 ст.324 КПК України якщо в судове засідання не прибув за повідомленням прокурор або захисник у кримінальному провадженні, де участь захисника є обов'язковою, суд відкладає судовий розгляд, визначає дату, час та місце проведення нового засідання і вживає заходів до прибуття їх до суду. Одночасно, якщо причина неприбуття є неповажною, суд порушує питання про відповідальність прокурора або адвоката, які не прибули, перед органами, що згідно із законом уповноважені притягати їх до дисциплінарної відповідальності.

Аналіз цих норм процесуального закону дає підстави констатувати, що прибуття адвоката як захисника у призначене судове засідання для захисту прав і інтересів свого клієнта є професійним обов'язком адвоката і не залежить від неявки у таке засідання інших учасників процесу.

Отже, неприбуття адвоката без поважних причин в судове засідання з розгляду кримінальної справи та неповідомлення ним суду причин неявки в судове засідання є порушенням професійних обов'язків адвоката, передбачених ч.2 ст.47 КПК України.

Надаючи оцінку діям адвоката Ц. Дисциплінарна палата виходить з наступного.

З матеріалів дисциплінарної справи слідує і не заперечується адвокатом Ц., що даний адвокат здійснює в Берегівському районному суді захист обвинуваченого Ш. у кримінальній справі №297/263/21 та не з'явився в судові засідання з розгляду цієї справи, які призначалися на 02.12.2022, 09.03.2023, 01.06.2023, 08.08.2023, 29.09.2023, 03.11.2023, 15.12.2023, 02.02.2024, 23.02.2024, 26.03.2024, 16.04.2024, 10.05.2024 та 04.06.2024, не повідомивши суд про причини неявки.

До скарги Кошель Н.І. додані листи-відповіді Берегівського районного суду від 13.11.2023, від 23.04.2024 і від 14.05.2024, у яких повідомляється, серед іншого, наступні обставини щодо розгляду кримінальної справи №297/263/21:

- 29.09.2023 судові засідання не відбулося по причині перебування головуючого судді у відпустці;

- 23.02.2024 і 26.03.2024 в судові засідання також не з'явилися потерпілі і їх представник;

- 16.04.2024 і 10.05.2024 в судові засідання також не з'явилися прокурор та потерпілі і їх представник.

На відповідний запит Дисциплінарної палати Берегівський районний суд листом від 26.09.2024 повідомив наступне:

- в судові засідання у кримінальній справі №297/263/21 на 03.11.2023, 15.12.2023, 26.03.2024, 16.04.2024, 10.05.2024 і 04.06.2024 адвокат Ц. викликався судом за допомогою автоматизованої системи документообігу суду «Д-3» шляхом надіслання повідомлень у додаток «Viber» на номер мобільного телефону цього адвоката (_____), наданий ним у адресованій суду його заяві від 02.03.2021;

- відомості про належне повідомлення адвоката Ц. про судові засідання у цій кримінальній справі, які призначалися на 02.02.2024 і 23.02.2024, у суду відсутні.

До даного листа-відповіді Берегівського районного суду додані:

- копія адресованої цьому суду заяви адвоката Ц. від 02.03.2021, у якій він просить повідомляти про судові засідання у кримінальній справі №297/263/21 смс-повідомленнями на його телефон (_____);

- копії довідок суду про доставку у додаток «Viber» на номер телефону адвоката Ц. () повідомлень про призначення на 03.11.2023, 15.12.2023, 26.03.2024, 16.04.2024, 10.05.2024 і 04.06.2024 судових засідань у вказаній кримінальній справі.

З паспорта адвоката Ц. для виїзду за кордон вбачається, що 09 вересня 2022 року він виїхав з України, а повернувся в Україну 16 вересня 2024 року.

Статтею 70 Правил адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.17, з наступними змінами і доповненнями (надалі – Правила адвокатської етики), та статтею 7 Положення №120 передбачено, що адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

Враховуючи такі приписи цих нормативних актів щодо презумпції невинуватості адвоката та відсутність в суді доказів належного повідомлення адвоката Ц. про призначення на 02.02.2024 і 23.02.2024 судових засідань у кримінальній справі №297/263/21 і недоведеність скаржницею Кошель Н.І. фактів такого повідомлення, Дисциплінарна палата вважає, що поведінка цього адвоката у вигляді неприбуття у два вказані судові засідання і не повідомлення суду про причини цього не містить ознак дисциплінарного проступку.

Разом з тим, Дисциплінарна палата відхиляє твердження адвоката Ц. про те, що він не був повідомлений про призначення інших судових перелічених у скарзі Кошель Н.І. судових засідань у кримінальній справі №297/263/21, оскільки такі твердження не відповідають дійсності і спростовуються матеріалами дисциплінарної справи.

За наведених обставин Дисциплінарна палата констатує, що адвокат Ц. з поважних причин не з'явився в судові засідання з розгляду кримінальної справи №297/263/21, які призначалися на 02.12.2022, 09.03.2023, 01.06.2023, 08.08.2023, 29.09.2023, 03.11.2023, 15.12.2023, 26.03.2024, 16.04.2024, 10.05.2024 та 04.06.2024, оскільки перебував за кордоном.

У той же час Дисциплінарна палата визнає, що адвокат Ц. без поважних причин не повідомив суд про неможливість своєї участі у цих судових засіданнях, чим не виконав свій професійний обов'язок, встановлений ч.2 ст.47 КПК України.

Пунктами 1 та 6 частини першої статті 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися правил адвокатської етики та виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством.

Стаття 7 Правил адвокатської етики зобов'язує адвоката в своїй професійній діяльності не вдаватися до засобів і методів, які суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Статтею 12 Правил адвокатської етики визначено, що всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві.

За приписами ст.12-1 Правил адвокатської етики адвокат повинен бути добропорядним, чесно та гідно виконувати свої професійні обов'язки.

Згідно з ст.44 Правил адвокатської етики під час здійснення професійної діяльності в суді адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на невинуваті затикування судового розгляду справи.

Відповідно до п.п.3, 5, 7 ч.2 ст.34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарним проступком адвоката є порушення правил адвокатської етики та невиконання або неналежне виконання ним своїх професійних обов'язків.

З огляду на викладене Дисциплінарна палата приходить до висновку, що адвокат Ц., не повідомивши без поважних причин суд про неможливість своєї участі в судових засіданнях у кримінальній справі №297/263/21, які призначалися на 02.12.2022, 09.03.2023, 01.06.2023, 08.08.2023, 29.09.2023, 03.11.2023, 15.12.2023, 26.03.2024, 16.04.2024, 10.05.2024 та 04.06.2024, допустив порушення вимог перелічених статей Правил адвокатської етики та невиконання професійного обов'язку, а тому така поведінка цього адвоката є дисциплінарним проступком.

Між тим, згідно з ст.35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Цей строк є преклюзивним (присічним) і поновленню не підлягає.

Отже, на даний час сплив строк притягнення адвоката Ц. до відповідальності за нездійснення ним повідомлення суду про неможливість своєї участі в судових засіданнях у кримінальній справі №297/263/21, які призначалися на 02.12.2022, 09.03.2023, 01.06.2023, 08.08.2023 і 29.09.2023.

Тому, адвокат Цар І.І. підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності за нездійснення ним повідомлення суду про неможливість своєї участі в судових засіданнях у цій кримінальній справі, які призначалися на 03.11.2023, 15.12.2023, 26.03.2024, 16.04.2024, 10.05.2024 і 04.06.2024.

При обранні виду стягнення Дисциплінарна палата виходить з наступного.

Частиною першою ст.35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень: попередження; зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України.

Згідно з ч.2 ст.31 даного Закону накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

- 1) повторного протягом року вчинення дисциплінарного проступку;
- 2) порушення адвокатом вимог щодо несумісності;
- 3) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики.

Частиною другою статті 32 цього ж Закону встановлено, що накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

- 1) порушення присяги адвоката України;
- 2) розголошення адвокатом відомостей, що становлять адвокатську таємницю, використання їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб;
- 3) заподіяння протиправними діями адвоката, пов'язаними із здійсненням ним адвокатської діяльності, значної шкоди клієнту, якщо така шкода встановлена судовим рішенням, що набрало законної сили;
- 4) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики, що підриває авторитет адвокатури України.

Дисциплінарна палата враховує обставини дисциплінарної справи та вперше притягнення адвоката Ц. до дисциплінарної відповідальності, а тому не вбачає перелічених правових підстав для зупинення чи припинення права цього адвоката на заняття адвокатською діяльністю і вважає за необхідне застосувати до нього дисциплінарне стягнення у вигляді попередження.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст.31, 33, 34, 35, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Дисциплінарна палата –

ВИРІШИЛА:

Притягнути адвоката Ц. (свідectво про право на заняття адвокатською діяльністю свідectва №_____, видане _____ відповідно до рішення Ради адвокатів Закарпатської області від _____ №____) до дисциплінарної відповідальності.

Застосувати до адвоката Царя Івана Івановича дисциплінарне стягнення у вигляді попередження.

Копію цього рішення надіслати або вручити під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката.

Дане рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова Дисциплінарної палати	(підпис)	Валентин ГОНЧАРОВ
Секретар Дисциплінарної палати	(підпис)	Оксана БУХТОЯРОВА